

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 226/2016-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. apríla 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], pre namietané porušenie jeho základných práv na slobodu prejavu a informácie podľa čl. 26 ods. 1, 2, 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou o uložení disciplinárneho trestu č. 36-172-1490640/21-2015 z 27. apríla 2015, rozhodnutím Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou o odvolaní č. 36-172-1490640/21-2015 z 28. apríla 2015, uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Trnave ČVS: ORP-708/4-VYS-TT-2015 z 8. júna 2015 a uznesením Okresnej prokuratúry Trnava č. k. 1 Pn 697/15/2207-7 z 21. augusta 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. novembra 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED]

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 26 ods. 1, 2, 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou o uložení disciplinárneho trestu č. 36-172-1490640/21-2015 z 27. apríla 2015 (ďalej len „rozhodnutie o uložení disciplinárneho trestu“), rozhodnutím Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou o odvolaní č. 36-172-1490640/21-2015 z 28. apríla 2015 (ďalej len „rozhodnutie o odvolaní“), uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Trnave ČVS: ORP-708/4-VYS-TT-2015 z 8. júna 2015 (ďalej len „uznesenie Policajného zboru“) a uznesením Okresnej prokuratúry Trnava (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 1 Pn 697/15/2207-7 z 21. augusta 2015 (ďalej len „uznesenie okresnej prokuratúry“).

V sťažnosti sťažovateľ uviedol: *„Podávam návrh pre porušenie práva na názor, porušenie práva svoj názor vyjadrovať písmom, porušenie práva na slobodu prejavu a vykonávanie cenzúry prostredníctvom Zboru väzenskej a justičnej stráže... Návrh podávam voči rozhodnutiu Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou... o uložení disciplinárneho trestu v konaní č. 36-172-1490640/21-2015...“*

Návrh podávam na základe zjavného porušovania základného práva napriek tomu, že ako odsúdený vo výkone trestu mám byť vedený k dodržiavaniu legislatívy Slovenskej republiky...“

Došlo k porušeniu práva na názor, jeho vyjadrovanie slovom, písmom, textom a k porušeniu zákazu cenzúry (čl. 26 ods. 1,2,3,4).

Porušenie došlo v konaní o disciplinárnom previnení č. k. 36-172-1490640/21-2015, ako aj uznesenie ORPZ v Trnave č. ČVS: ORP-708/4-VYS-TT-2015, ako aj Uznesením OP Trnava č. 1Pn 697/15/2207-7.“

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol tak, že vysloví porušenie jeho označených základných práv rozhodnutím o uložení disciplinárneho trestu, rozhodnutím o odvolaní, uznesením Policajného zboru a uznesením okresnej prokuratúry a zruší rozhodnutie o uložení disciplinárneho trestu.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základných práv sťažovateľa na slobodu prejavu a informácie podľa čl. 26 ods. 1, 2, 3 a 4 ústavy v sťažnosti označenými rozhodnutiami.

1. K namietanému porušeniu označených práv rozhodnutím o uložení disciplinárneho trestu

Pokiaľ ide o namietané porušenie práv sťažovateľa rozhodnutím o uložení disciplinárneho trestu, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, obsahom ktorého je pravidlo, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôže poskytnúť iný súd, resp. iný orgán verejnej moci v rámci jemu zverenej kompetencie.

Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci skúmal, či sú splnené podmienky konania pred ním o tej časti sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala voči napadnutému rozhodnutiu o uložení disciplinárneho trestu, a dospel k záveru, že vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnených námietkach porušenia jeho základných práv týmto rozhodnutím, pretože preskúmavanie tohto rozhodnutia bolo možné v rámci odvolacieho konania. Vecne príslušný odvolací orgán o podanom odvolaní sťažovateľa rozhodol rozhodnutím o odvolaní z 28. apríla 2015, ktorým odvolanie sťažovateľa zamietol a rozhodnutie o uložení disciplinárneho trestu potvrdil. Z tohto dôvodu

musel ústavný súd odmietnuť tú časť sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala proti rozhodnutiu o uložení disciplinárneho trestu, pre nedostatok právomoci.

2. K namietanému porušeniu označených práv rozhodnutím o odvolaní

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Ústavný súd zistil, že rozhodnutie o odvolaní z 28. apríla 2015 bolo sťažovateľovi doručené 28. apríla 2015.

Sťažnosť podal sťažovateľ na poštovú prepravu 12. novembra 2015, teda zjavne po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol tú časť sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala proti rozhodnutiu o odvolaní, ako oneskorene podanú (§ 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

3. K namietanému porušeniu označených práv uznesením Policajného zboru

Pokiaľ ide o namietané porušenie práv sťažovateľa uznesením Policajného zboru, ústavný súd opakovane poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, obsahom ktorého je pravidlo, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôže poskytnúť iný súd, resp. iný orgán verejnej moci v rámci jemu zverenej kompetencie.

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci skúmal, či sú splnené podmienky konania pred ním o tej časti sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala voči napadnutému uzneseniu Policajného zboru, a dospel k záveru, že vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnených námietkach porušenia jeho základných práv týmto rozhodnutím, pretože preskúmavanie tohto rozhodnutia bolo po podaní sťažnosti zverené Okresnej prokuratúre Trnava. Okresná prokuratúra Trnava o podanej sťažnosti rozhodla uznesením z 21. augusta 2015, ktorým sťažnosť sťažovateľa zamietla. Z tohto dôvodu musel ústavný súd odmietnuť tú časť sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala proti uzneseniu Policajného zboru, pre nedostatok právomoci.

4. K namietanému porušeniu označených práv uznesením okresnej prokuratúry

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Ústavný súd zistil, že uznesenie okresnej prokuratúry z 21. augusta 2015 bolo sťažovateľovi doručené 3. septembra 2015.

Sťažnosť podal sťažovateľ na poštovú prepravu 12. novembra 2015, teda zjavne po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol tú časť sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala proti uzneseniu okresnej prokuratúry, ako oneskorene podanú (§ 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Pre úplnosť ústavný súd považuje na tomto mieste za potrebné poukázať aj na to, že sťažnosť mohla byť v tejto časti odmietnutá aj pre neprípustnosť.

Podľa § 6 ods. 1 písm. a) zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení účinnom do 31. decembra 2015 (ďalej len „zákon o prokuratúre“) nadriadený prokurátor je oprávnený vydať podriadenému prokurátorovi pokyn, ako má postupovať v konaní a pri plnení úloh.

Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre v znení účinnom do 31. decembra 2015 prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre v znení účinnom do 31. decembra 2015 podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2).

Sťažovateľ ihneď po doručení uznesenia okresnej prokuratúry podal sťažnosť ústavnému súdu, teda nepostupoval podľa citovaných ustanovení zákona o prokuratúre. Ústavný súd však v zmysle zákona o prokuratúre účinného do 31. decembra 2015 považoval podnet v zmysle citovaných ustanovení zákona o prokuratúre za účinný prostriedok ochrany. Podnet, ako aj opakovaný podnet, zakladal povinnosť prokurátora aj nadriadeného prokurátora sa ním zaoberať, vybaviť ho a spôsob vybavenia oznámiť podnecovateľovi. Sťažovateľ teda mal v čase podania ústavnej sťažnosti možnosť domáhať sa preskúmania uznesenia okresnej prokuratúry týkajúceho sa rozhodovania o sťažnosti podanej proti

uzneseníu Policajného zboru prostredníctvom podnetu podľa citovaného ustanovenia § 31 ods. 1 a nasledujúcich zákona o prokuratúre.

Vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základného práva účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom. V tejto spojitosti ústavný súd pripomína, že sťažovateľ nebol v čase podania ústavnej sťažnosti oprávnený vyberať si orgán verejnej moci, ktorý mu má poskytnúť ochranu tvrdeného porušenia jeho základných práv. Ústavnou i zákonnou povinnosťou sťažovateľa bolo vyčerpať všetky právne prostriedky ochrany jeho tvrdeného porušenia základného práva, tak ako mu to umožňuje právny poriadok Slovenskej republiky.

Ústavný súd zotrváva v súlade so svojou doterajšou judikatúrou na tom, že sťažovateľ je pred podaním sťažnosti ústavnému súdu povinný vyčerpať všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov (napr. III. ÚS 152/03, II. ÚS 94/06).

Pretože sťažovateľ nebol úspešný v konaní pred ústavným súdom, tento mu ani neustanovoval advokáta na konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. apríla 2016